

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Г. Г. СОБОЛЄВА, канд. екон. наук, доц., О. С. БЕЗДІТКО

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Olga.soboleva.2002@mail.ru

Стрімкий розвиток економіки України, можливість її інтеграції до Європейського Союзу, великий вплив зовнішніх факторів зумовили виникнення боротьби за стійкий розвиток підприємства, а тобто неодмінне врахування як позитивних, так і негативних ризиків.

Ризик – це поняття багатогранне, тому неможливе повне його уникнення. Це дія (діяння, вчинок), що виконується в умовах вибору (в ситуації вибору в надії на щасливий результат), коли в разі невдачі існує можливість (ступінь небезпеки) опинитися в гіршому становищі, ніж до вибору (ніж у випадку нездійснення цього дії).

За своєю природою ризик ділять на три види:

1. Коли в розпорядженні суб'єкта, що робити вибір з декількох альтернатив, є об'єктивні ймовірності отримання передбачуваного результату. Це ймовірності, залежать безпосередньо від даної фірми: рівень інфляції, конкуренція, статистичні дослідження і т.д.

2. Коли ймовірності настання очікуваного результату можуть бути отримані тільки на основі суб'єктивних оцінок, тобто суб'єкт має справу з суб'єктивними ймовірностями. Суб'єктивні ймовірності безпосередньо характеризують дану фірму: виробничий потенціал, рівень предметної та технологічної спеціалізації, організація праці і т.д.

3. Коли суб'єкт у процесі вибору і реалізації альтернативи своєму розпорядженні як об'єктивними, так і суб'єктивними ймовірностями [1].

Хоча ризиків уникнути не можливо, одним із основних напрямків діяльності підприємства є зниження можливостей їх виникнення.

В.О. Василенко диференціює основні заходи зниження ризику наступним чином [2]:

1. диверсифікація – процес розподілу капіталу між різними об'єктами вкладення, які безпосередньо не пов'язані між собою;

2. здобування додаткової інформації (більш повна інформація дозволяє зробити чіткий прогноз і знизити ризик, що робить інформацію товаром,

причому дуже цінним;

3. лімітування – встановлення ліміту, тобто обмежених сум витрат, продажу, кредиту тощо; лімітування застосовується банками для зниження ступеня ризику при видачі позик, господарюючими суб'єктами - для продажу товарів в кредит, визначення сум вкладення капіталу і т.п.;

4. самострахування – підприємець віддає перевагу підстрахуванню самого себе, ніж купляти страховку в страховій компанії; самострахування являє собою децентралізовану форму створення натуральних і грошових страхових фондів безпосередньо в господарюючих суб'єктах, особливо в тих, чия діяльність підлягає ризику; головне завдання самострахування складається в оперативному подоланні тимчасових перешкод фінансово-комерційної діяльності;

5. страхування – захист майнових інтересів господарюючих суб'єктів і громадян при настанні певних подій за рахунок грошових фондів, які формуються з виплачених ними страхових внесків. Воно потрібно при стихійних лихах, аварійних ситуаціях на підприємстві, а також розкрадання майна як працівниками, так і сторонніми особами.

У розвинених країнах розповсюдженим способом зниження ризику є хеджування – створення валютних, комерційних, кредитних і інших вимог і зобов'язань. Воно широко використовується підприємствами, що спеціалізуються на обробці сировини, з метою страхування прогнозованого рівня доходів шляхом передачі ризику іншій стороні.

Отже, ризик є постійною складовою підприємницької діяльності. Врахування цього фактору є одним із головних завдань у системі управління економічними суб'єктами. Це обумовлює необхідність впровадження заходів, що сприяли б досягненню балансу на підприємстві. Саме тому, проблема ризику в діяльності є надзвичайно актуальною, проте недостатньо вивченою.

Список використаних джерел

1. Чернова Г. В. Управління ризиками / Г. В. Чернова, А. А. Кудрявцев. – М. , 2003.
2. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / В. О. Василенко. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 504 с.